

Qlobal və innovativ trendlərin müzakirə platforması

İyunun 3-də Bakı Konqres Mərkəzində Xəzər regionunun ən böyük tədbiri olan Bakı Enerji Forumu keçirilib. "Baku Energy Week"in tərkib hissəsi olan "Baku Energy Forum" bu il 30 illik yubileyini qeyd edir.

Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov "Dayanıqlı və davamlı enerji gələcəyi naminə qlobal əməkdaşlıq" panel sessiyada bildirib ki, Xəzər dənizini beynəlxalq enerji bazarları ilə birləşdirən Bakı-

Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və Cənub Qaz Dəhlizi kimi strateji layihələr sayəsində Azərbaycan bu gün neftini 25, təbii qazını isə 12 ölkəyə uğurla ixrac edir. Ötən il Azərbaycanın neft ixracının 75 faizdən çoxu, təbii qaz tədarükünün isə 51 faizi Avropa ölkələrinə çatdırılıb. Azərbaycan Avropa İttifaqına boru kəməri ilə nəql olunan qazın həcmine görə 7 faiz payla dördüncü yerdədir. Bu bir daha təsdiq edir ki, Prezident İlham Əliyevin bütün növ enerji resurslarına rasional və balanslaşdırılmış yanaşması, eləcə də ixrac infrastrukturunun inkişafına yönəlmış qətiyyətli siyaseti ölkəmizin müasir enerji xəritəsində strateji mövqeyini möhkəmləndirərək qeyri-sabit dünyada etibarlı enerji təhlükəsizliyinin nümunəvi modelini formalaşdırıb.

2030-cu ilin sonuna dək ümumi gücü 2700 MVT olan külək-güneş elektrik stansiyalarının ölkənin enerji sisteminə integrasiyası nəticəsində ildə 1,5 milyard kubmetr təbii qaza qənaət ediləcək. Bu həcmərin nəqli üçün Cənub Qaz Dəhlizi də daxil olmaqla, bölgədəki nəql infrastrukturlarının ötürücülük gücünün artırılması və zəruri zəmanətlərin təmin olunması vacibdir. Azərbaycan "yaşıl enerji" vasitəsilə Xəzərin enerji mərkəzi kimi inkişafında tamamilə yeni strateji səhifə açıb. Növbəti iki il ərzində 10 günəş və külək elektrik stansiyasının istismara verilməsi ilə bərpaolunan enerjinin inkişafının birinci mərhəlesi tamamlanacaq. Bu çərçivədə bu il 240 MVT gücündə

külək elektrik stansiyasının istifadəyə veriləcəyi, 200 MVT gücündə üç günəş stansiyasının tikintisinə başlanacaq. Növbəti 5 il ərzində quruda və dənizdə yaradılacaq 6 QVt-dan çox "yaşıl enerji gücü"nün 4 QVt-i ixracaya yönəldiləcək. Həmçinin "yaşıl enerji zonası" Naxçıvanın 6 QVt bərpaolunan enerji potensialının ən azı 1 QVt-i ixrac ediləcək. Azərbaycan Prezidentinin "yaşıl enerji"nin tədarükü və transsərhəd ötürülməsində ölkəmizin aparıcı mövqeyini təmin etməyə yönəlmış strateji baxışına uyğun

yatları naziri Abdullahi Bidhaan Varsame həzirdə enerji sektorunun iqtisadi strategyanın əsas sütunu olduğunu qeyd edib. Somali Milli İnkişaf Planı çərçivəsində elektrik enerjisində çıxışı genişləndirmək, bərpaolunan enerji potensialını qıymətləndirmək və iqlimə davamlılıq qurmaq məqsədilə geniş tədqiqat və tədbirlər həyata keçirilir. Bu strategiya çərçivəsində Azərbaycan Energetika Nazirliyi ilə əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb.

Türkiyənin 2053-cü ilə kimi "0 emissiya" ilə bağlı öhdəlik götürdüyünü deyən enerji və təbii sərvətlər nazirinin müavini Ahmet Berat Çonkar bu hədəfə doğru irəlilədikləri ni diqqətə çatdırıb. Onun sözlərinə görə, digər vəzifə 2035-ci ilə qədər bərpaolunan enerji istehsalını 30 gigavatdan 120 gigavata qədər artırmaqdır, bunun üçün 100 milyard dollardan çox investisiya tələb olunur. Nazir əlavə edib ki, Türkiyə ilk nüvə stansiyasını istismara verəcək. Somalidə seysmik keşfiyyat işləri tamamlanmaq üzrədir.

Çexiyanın Milli Təhlükəsizlik üzrə məsləhətçisi Tomas Pojar əlavə edib ki, Çexiya Azərbaycan neftinin ikinci ən böyük alıcısidir. Onun fikrincə, enerji təhlükəsizliyində təkçə mənbə ölkə deyil, həm də onun təyi-

Komissiyası rəqabəti genişləndirməyə fokuslanıb. Etibarlı partnyorlar çox vacibdir. Avropa İttifaqı bütün beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edir.

Qvineya-Bisaunun enerji sahəsində əməkdaşlıq üçün beş istiqamət müəyyən etdiyi deyən ətraf mühit, biomüxtəliflik və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üzrə naziri Viariatu Luiş Suareş Kassama bu barədə etrafı məlumat verib: "Ölkəmiz üçün gələcəyin enerji təhlükəsizliyi bizim kimi az inkişaf etmiş dövlətlərin xüsusiyyətlərini nəzərə alan daha inklüziv, ədalətli və davamlı çərçivələr, eləcə də əməkdaşlıq olmadan mümkün deyil. Bu səbəbdən, qlobal tərəfdəşliğin işlenib hazırlanması zəruridir".

Avropa regionunda həmərəlik və strateji regional öhdəliyin ən müasir nümunəsi Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi (SGC) layihəsidir. Bolqaristanın energetika nazirinin müavini İva Petrovanın sözlərinə görə, enerji təhlükəsizliyi etibarlı tərəfdəşliq və əməkdaşlıq, həmçinin regional kontekstə uyğunlaşdırılmış həllər olmadan mümkün olmayan qlobal çağırışdır. Bolqaristan gələcəyə, davamlı enerji infrastrukturuna çox sərmayə qoyur. Bu, dayanıqlılığa, həm də təhlükəsizlik gündəliyinə nail olmağı imkan verən

nat nöqtəsinə çatması önemli amildir. Çexiya üçün enerji təhlükəsizliyi milli təhlükəsizlik səviyyəsində olan məsələsidir. Bu sahədə əməkdaşlığın gücləndirilməsində maraqlılığ.

Avropa Komissiyasının Enerji üzrə Baş Direktorluğunun enerji platforması və beynəlxalq əlaqələr qrupunun direktoru Kristina Lobillo Borrero vurgulayıb ki, Azərbaycan həm qaz təchizatı, həm də bərpaolunan enerji mənbələrinin inkişafı sahəsində etibarlı tərəfdəşdir. 2040-2050-ci ilə qədər iqlim neytrallığına nail olmaq istəyirik. Bunu üçün rəqabətə yönəlməliyik. Avropa

qarşılıqlı əlaqəli, miqyaslı və çevik ötürme güclərini nəzerdə tutur. Bolqaristan 2022-ci ildə Yunanistan-Bolqaristan İnterkonnektorunun (İGB) istifadəyə verilməsi ilə səmərəli şəkildə SGC-nin tərkib hissəsinə çevrilər. Hazırda biz "Şaquli Qaz Dəhlizi" infrastrukturunu inkişaf etdiririk. Bu, Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələri, həmçinin Moldova, Ukrayna və Cənub-Şərqi Avropa üçün etibarlı marşrutlar və mənbələrdən təhlükəsizlik və təchizatın diversifikasiyasına töhfə verəcək.

**Aygün İBRAHİMOVA,
"Respublika".**